

ΕΚ ΤΩΝ ΕΣΩ

ΓΡΑΦΕΙ Ο
ΒΑΣΙΛΗΣ ΠΡΟΦΥΛΛΙΔΗΣ

Ανταγωνιστική οικονομία χωρίς έρευνα;

Κριτήριο επιβίωσης σε μια παγκόσμια οικονομία χωρίς σύνορα είναι η ανταγωνιστικότητα των προϊόντων που παράγονται και των υπηρεσιών που παρέχονται. Όσο μεγαλύτερη είναι η διαφορά ανάμεσα στην τιμή πώλησης και στο κόστος παραγωγής, τόσο πιο ανταγωνιστική είναι μια οικονομία. Αυτό οδηγεί πολλούς στο συμπέρασμα ότι η ανταγωνιστικότητα μπορεί να επιτευχθεί κυρίως και αποκλειστικώς μέσω της μείωσης των αμοιβών των εργαζομένων. Όσο και να περισταλούν οι, έτσι κι αλλιώς χαμηλές, αμοιβές εργασίας, η Ελλάδα δεν θα μπορέσει να ανταγωνισθεί ποτέ χώρες χαμηλού κόστους εργασίας, όπως η Βουλγαρία ή η Κίνα. Η ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας πρέπει να αναζητηθεί κυρίως αλλού: στην ποιότητα αγαθών και υπηρεσιών.

Αναφέρουν συχνά οι πολιτικοί τη στρατηγική της Ενωμένης Ευρώπης που διαμορφώθηκε στη Λισαβόνα το 2000 και έθεσε ως στόχο να αποτελέσει η Ευρώπη ένα οικονομικό σύστημα που θα στηρίζεται στην πιο ανταγωνιστική γνώση παγκοσμίως, θα στοχεύει στη βιώσιμη ανάπτυξη, θα δημιουργεί καλύτερες και περισσότερες θέσεις εργασίας, συμβάλλοντας έτσι στην κοινωνική συνοχή. Η έρευνα, κατά τη στρατηγική της Λισαβόνας, είναι το ουσιώδες μέσο για επίτευξη αυτού του στόχου.

Οι διακηρύξεις είναι καλές όταν μετουσιώνονται σε πράξη. Αλλιώς παραμένουν γράμμα κενό. Έτσι στην έρευνα υπάρχει χάσμα ανάμεσα στην Ελλάδα και στην Ευρώπη, αλλά και ανάμεσα στην Ευρώπη και στις ΗΠΑ. Δαπανούμε στην Ελλάδα μόλις 0,7% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος για έρευνα, ποσοστό που έμεινε αμετάβλητο την τελευταία εξαετία, έναντι ποσοστού 1,9% στην Ευρωπαϊκή Ένωση, 3,5% στη Φιλανδία και 2,2% στη Γαλλία. Είχαμε θέσει ως στόχο το εθνικό ποσοστό δαπάνης για έρευνα να ανέλθει το 2010 στο 1,5%, ωστόσο παραμένει καθηλωμένο σήμερα στο 0,8%. Αξιοσημείωτη είναι και η πολύ μικρή ιδιωτική συμμετοχή, που αποτελεί μόλις το 25% της εθνικής δαπάνης για έρευνα. Η Ελλάδα δεν επενδύει στην έρευνα και έτσι το χάσμα ανταγωνιστικότητας αντί να μικραίνει μεγαλώνει. Υπάρχει διέξοδος; Ορισμένοι, για να δικαιολογήσουν τη στασιμότητα πόρων για έρευνα, επικαλούνται τη δημοσιονομική στενότητα. Αυτό όμως είναι πρόφαση. Μια κοινωνία, όπως εκφράζεται από τους πολιτικούς και οικονομικούς μηχανισμούς, μπορεί να κάνει τις επιλογές της και να τις ιεραρχεί. Δυστυχώς στην Ελλάδα η έρευνα δεν ιεραρχείται ως υψηλή προτεραιότητα. Χάνουμε έτσι τη μοναδική δυνατότητα ανάδειξης συγκριτικού πλεονεκτήματος και δημιουργίας ανταγωνιστικών προϊόντων. Ωθούμε πολλούς αξιόλογους ερευνητές στο εξωτερικό και επαναπατρίζουμε ελάχιστους. Στην εποχή της κοινωνίας της γνώσης παραμένουμε ουραγοί σε ό,τι δημιουργεί γνώση, δηλαδή στην έρευνα.